

Nr 160.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående bestridande från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. av viss livränta m. m.; given Stockholms slott den 6 mars 1942.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF

Per Edvin Sköld.

*Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms
slott den 6 mars 1942.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, EWERLÖF.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Sköld, anför efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet:

1:o.

Den 25 september 1940 blev en av hemmansägaren Per Olof Sjöström i Törböle å allmänna vägen Töre—Morjärv framförd hästskjuts påkörd av en

kronan tillhörig, för försvarsväsendets räkning brukad lastbil, som fördes av S. O. Forsberg i Härnösand. Därvid skadades såväl Sjöström som hästskjutsen.

Sedan Forsberg i anledning av det inträffade ställts under åtal vid Nederkalix tingslags häradsrätt och kronan inträtt såsom mellankommande part i målet, har häradsrätten genom numera lagakraftvunnet utslag den 27 augusti 1941 — jämte det häradsrätten dömt Forsberg att för ovarsamt förande av bil utgiva 20 dagsböter om en krona 50 öre — förpliktat Forsberg att till Sjöström i skadestånd utgiva dels engångsersättning med 5,955 kronor jämte ränta, dels ock årlig livränta, räknad från och med den 1 juni 1941, å 600 kronor, att betalas, såvitt anginge tiden till den 1 oktober 1941, genast och därefter med en fjärdedel i förskott för varje kalenderkvartal. Därjämte ålades Forsberg att ersätta Sjöström dennes utgifter å målet med 720 kronor jämte protokollslösen.

I skrivelse den 28 januari 1942 hava *arméförvaltningens tyg- och civila departement* — med förmälan att tygdepartementet med stöd av Kungl. Maj:ts brev den 4 juli 1941 angående reglering av skador i följd av trafik med lantförsvarets motorfordon (jfr 1942 års statsverksproposition, bilagan fjärde huvudtiteln, sid. 204) till Sjöström utbetalat den utdömda engångsersättningen jämte ränta, samt att departementet jämväl ersatt Sjöström rättegångskostnaderna — hemställt att Kungl. Maj:t måtte dels framlägga proposition för riksdagen om anvisande från tolfte huvudtitelns anslag till diverse pensioner och understöd m. m. av belopp, motsvarande Sjöström tillerkänd livränta, dels ock medgiva, att till betalning förfallna livräntebelopp finge tills vidare, med anlitande av tillgängliga medel, utbetalas till Sjöström.

Statskontoret har i utlåtande den 27 februari 1942 förklarat sig biträda vad tyg- och civila departementen i ärendet hemställt.

*Departements-
chefen.*

Såsom ägare till den av Forsberg vid ifrågavarande tillfälle förda bilen är kronan jämlikt gällande bestämmelser skyldig att till Sjöström utgiva honom i målet tilldömda ersättningsbelopp och livränta. På grund av bestämmelserna i förordningen den 22 juni 1939 (nr 286) med vissa bestämmelser rörande skadeståndsskyldigheten för förare av motorfordon, motorredskap och traktortåg, som tillhöra eller nyttjas av staten, torde möjlighet icke föreligga för kronan att av bilens förare utkräva ersättning; där angivna förutsättningar för regressrätt föreligga, såsom av handlingarna i målet torde framgå, icke i detta fall.

Med stöd av Kungl. Maj:ts i brevet den 4 juli 1941 givna bemyndigande har tygdepartementet med till förfogande ställda medel reglerat föreliggande skadestandsfrågor, såvitt avser engångsersättning och rättegångskostnader. Vad beträffar sättet för bestridande av den livränta, som enligt häradsrättens utslag skall utgå till Sjöström, torde på sätt departementen föreslagit av riksdagen böra utverkas medgivande att densamma må gäldas av tolfte huvudtitelns anslag till diverse pensioner och understöd m. m. I enlighet med principer som tidigare tillämpats i liknande fall (senast i propositionen

1941: 78, riksdagens skrivelse nr 134) torde emellertid nämnda anslag böra komma till användning för ifrågavarande ändamål först från och med nästa budgetår. De medel som erfordras för gäldande av den å tiden till och med den 30 juni 1942 belöpande delen av livräntan torde av Kungl. Maj:t böra anvisas från fjärde huvudtitelns anslag till extra utgifter. Till frågan om denna medelsanvisning återkommer jag, sedan riksdagens beslut i ärendet föreligger.

Beträffande de livräntebelopp, som således föreslås skola utgå från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m., bör som vanligt föreskrivas, att å desamma icke må åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser tillkommer pensionstagare.

I enlighet med vad jag sålunda anfört får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att den hemmansägaren Per Olof Sjöström jämlikt Nederkalix tingslags häradsrätts förutnämnda utslag den 27 augusti 1941 tillkommande årliga livräntan å 600 kronor må från och med budgetåret 1942/43 bestridas från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m., med iakttagande av att å beloppet icke må åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser tillkommer pensionstagare.

2:o.

Den 27 mars 1941 blev lagerarbetaren Per Anton Pettersson från Flysta, Spånga socken, på Centralvägen i Flysta påkörd av en kronan tillhörig, av värnpliktige nr 494 54/1936 Karl Gustav Johansson förd personbil, därvid Pettersson tillfogades sådana skador att han påföljande dag avled.

Sedan Johansson i anledning av det inträffade ställts under åtal vid Sollentuna och Färentuna domsagas häradsrätt, har häradsrätten genom numera lagakraftvunnet utslag den 22 september 1941 — jämte det häradsrätten dömt Johansson att för vållande till annans död genom ovarsamt förande av motorfordon utgiva 40 dagsböter om 2 kronor — förpliktat Johansson att utgiva dels till Petterssons dödsbo ersättning för begravningskostnader med 182 kronor 17 öre, dels ock till den avlidnes änka Elin Olivia Pettersson förskottsvis för kalendermånad underhållsbidrag med 10 kronor i månaden, så länge hon levde ogift, ävensom ersätta dödsboet dess kostnader å målet med 200 kronor jämte protokollslösen.

I skrivelse den 10 februari 1942 har *arméförvaltningens tyg- och civila departement* — med förmälan att tygdepartementet med stöd av förutnämnda brev den 4 juli 1941 till befullmäktigat ombud för Petterssons dödsbo utbetalat nämnda engångsbelopp, 182 kronor 17 öre, samt att departementet jämväl gottgjort dödsboet dess kostnader å målet — hemställt, att Kungl. Maj:t måtte dels för riksdagen framlägga proposition om anvisande från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. av medel till gäldande

av det Elin Olivia Pettersson tillerkända underhållsbidraget, dels ock be-
myndiga departementen att tills vidare, med anlitande av tillgängliga medel,
till änkan Pettersson utgiva till betalning förfallna belopp.

Statskontoret har i utlåtande den 27 februari 1942 biträtt vad tyg- och
civila departementen i ärendet hemställt.

*departements-
chefen.* På grund av gällande bestämmelser om ansvarighet för skada i följd av
automobiltrafik är kronan såsom ägare av den vid olyckstillfället förda bilen
skyldig att utgiva i målet utdömt skadestånd. Av handlingarna i ärendet
torde framgå, att förutsättningar för kronan att göra regressanspråk gällande
mot föraren av bilen icke föreligga. Sedan den del av det jämlikt härads-
rättens utslag utdömda skadeståndet, som fastställts att utgå i form av engångs-
belopp, samt rättegångskostnaderna i målet i behörig ordning gäldats av
tygdepartementet, återstår att reglera det änkan Elin Olivia Pettersson till-
dömda underhållsbidraget. Jag ansluter mig i fråga om sättet härför till
vad tyg- och civila departementen föreslagit. I likhet med vad jag under
nästföregående punkt förordnat torde emellertid härvidlag Kungl. Maj:t böra
från fjärde huvudtitelns anslag till extra utgifter anvisa medel till bestridande
av kostnaderna för den del av underhållsbidraget, som belöper på tiden till
och med den 30 juni 1942, samt riksdagens medgivande utverkas att för tid
därefter för ifrågavarande ändamål anlita anslaget till diverse pensioner och
understöd m. m. Till frågan om förstnämnda medelsanvisning torde jag få
återkomma, sedan riksdagens beslut i ärendet föreligger.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att det änkan Elin Olivia Pettersson jämlikt Sollentuna och
Färentuna domsagas häradsrätts förutnämnda utslag den 22
september 1941 tillkommande månatliga underhållsbidraget av
10 kronor, så länge hon lever ogift, må från och med budget-
året 1942/43 bestridas från anslaget till diverse understöd och
pensioner m. m., med iakttagande av att å bidragsbeloppet
icke må åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande
bestämmelser tillkommer pensionstagare.

Vad departementschefen under punkterna 1:o och 2:o
hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma,
behagar Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnar,
att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse
bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sigurd Lind.